

Beslutning: Strukturelle rammer i relation til Handleplan 1 - Forebyggelses- og Sundhedsfremmepolitik Furesø Kommune 2019 - 2022

Sagsnr. i ESDH: 20/15724

Beslutningskompetence: Udvalg for sociale forhold, sundhed og et godt seniorliv

Beslutningstema

Udvalget bedes drøfte status på Handleplan for spor1 Børn og Unges fysiske, psykiske og sociale sundhed, og anbefale overfor Udvalg for kultur, fritid og idræt, Udvalg for skole og ungdomsuddannelse og Udvalg for natur, miljø og grønning at drøfte og tilkendegive holdning til indførelse af røgfri kommunale legepladser samt indførelse af røgfri kommunale idræts- og fritidsfaciliteter i Furesø Kommune.

Sagsfremstilling

Nedenfor følger en status på de initiativer omkring forebyggelse af rygning og alkohol, der er sat i gang i forbindelse med handleplan 1 i Forebyggelses- og Sundhedsfremmepolitik Furesø Kommune 2019-2022. Der henvises også til Byrådets temadrøftelse den 21. oktober 2020 om rygning.

Status på rygeforebyggelse / Røgfri Fremtid 2030

Status på handleplanen:

- Røgfri skoletid (alle tobaksformer) er implementeret pr. august 2019 (elevinddragelse med det fælles elevråd i forbindelse hermed)
- Der er igangsat elevinddragelse i samarbejde med FIP (Furesø Innovation Projekt). Her skal eleverne i efteråret 2020 arbejde med cases omkring ulighed og klima i forhold til rygning – og komme med forslag til at reducere antallet af (særligt unge) rygere via kampagner eller andre innovative tiltag.
- Der har været en løbende dialog med rektor på Marie Kruse Gymnasium omkring Røgfrit Gymnasium.
- I 2019 er der blevet afholdt teaterforedrag Act on it – Don't Smoke ved Thomas Milton for samtlige 8. klasser
- Der har været et samarbejde med SSP kontaktlærere, skoleledere og udskolingsledere omkring røgfri skoletid.
- Der har været et særligt fokus på- og støtte til Egeskolen, herunder hjælpepakker fra Kræftens Bekæmpelse.
- I forbindelse med røgfri skoletid har alle folkeskoler fået tilbudt kurser ved Kræftens Bekæmpelse om forebyggelse af rygestart.
- Ligeledes har Egeskolens undervisere får kurser ved Kræftens Bekæmpelse om samtaler med unge og rygevaner.

Nye indsatser

Udover de ovenfor nævnte indsatser kan det overvejes at tage mere strukturelle virkemidler i brug. Dette er sket i flere andre kommuner, bl.a. i Gladsaxe, Aarhus og Ishøj. Strukturelle virkemidler gør det besværligt at tænde den første cigaret og er de mest effektive og samtidig oftest de mindst omkostningstunge indsatser. Når børn ser rollemodeller, såsom forældre, andre unge, fodboldtræneren etc. omkring sig ryge (eller synligt bruge anden tobak), kan de opleve, at rygning og tobak er en acceptabel eller efterstræbelsesværdig norm.

Efter temamødet i Byrådet den 21. oktober 2020 om rygning skal udvalget drøfte, om det overfor Byrådet vil anbefale, at Furesø Kommune indfører røgfri børne- og idrætsmiljøer, herunder kommunale legepladser og kommunale idræts- og fritidsfaciliteter. Samtidig hermed kan iværksættes understøttende tiltag iform af rygeområder, som imødekommer nuværende rygere. Rygeområder kan trækkes væk fra de berørte matrikler, tydeligt skiltet, med askebægre og eventuel overdækning. Endelig kan det nævnes, at et enkelt cigaretskod kan forurene op til 1000 liter vand, så grænsen for giftniveau overstiger de toksiske anbefalinger for økosystemer. Røgfrie børne- og idrætsmiljøer kan derfor også have positive klimamæssige effekter, da det forventes af antallet skodder som smides på området vil mindskes.

I forhold til strukturelle tiltag, der kan begrænse rygningen lægges der op til, at tilgangen bliver henstillinger og nudging end egentlige håndhævelse af forbud.

Indførelse af røgfri børne- og idrætsmiljøer anbefales at iværksættes i løbet af 2021/22, således at etablering af skiltning og rygeområder kan politisk prioriteres i anlægsprogrammet og finansieres inden for den eksisterende ramme eller ved nye midler med budget 2022. I forlængelse af drøftelsen i de relevante udvalg og inden endelig beslutning i Byrådet, vil forvaltningen udarbejde et oplæg til implementering og finansiering af udgifterne hertil.

Forvaltningen foreslår endvidere opfølgning og genbesøg af røgfri skole- og arbejdstid med det formål at forstærke den nuværende indsats med forebyggende tiltag.

Endelig foreslås det i løbet af 2021 at iværksætte målrettede informationskampagner om rygning, klima og sundhed for unge, bl.a. i regi af skoler og FFO.

Status på handleplan for forebyggelse af tidlig alkoholdebut

Udvalg for Sociale forhold, Sundhed og et godt Seniorliv vedtog på udvalgs møde den 3. december 2019 *Handleplan for forebyggelse af tidlig alkoholdebut*, jf. bilag 1.

Den alkoholpolitiske handleplan omfatter tre spor:

1. Inddragelse af unge og oplysning til unge
2. Inddragelse af forældre og oplysning til forældre
3. Alkohol frie børne- og ungdomsmiljøer og strukturelle initiativer vedrørende kommunale institutioner og fritidslivet.

De tre indsatsområder har til hensigt at understøtte et reduceret alkoholforbrug blandt unge, samt at udskyde alkoholdebuten blandt unge.

Status på spor 1 og 2

- Der er planlagt Act on it – Alkohol, som både er målrettet forældre og børn på samme årgang. Pt. er de nuværende acts udskudt til foråret 2021, og vil blive målrettet 7. årgang på samtlige skoler og deres forældre
- Der er indledt en løbende dialog med ungepanelet i Furesø Kommune om unge og alkohol
- Der samarbejdes med skolelederne i relation til SSP og SSP kontaktlærerfunktionen – om mulighederne for at opruste indsatsen i skolerne i bred forstand
- Der er blevet afholdt møde med unge på Marie Kruses Gymnasium – og hensigten er at samarbejde om festerne og alkoholkulturen på gymnasiet, når der er mulighed herfor ift. coronavirus

- Der samarbejdes med SSP, Brydehuset og SSP Rudersdal om fælles oplæg i 2021, om alkohol og risikokultur, primært målrettet forældre til udskolingsbørn og unge på ungdomsuddannelser.

I forhold til spor 3 er det forvaltningens anbefaling, at man afventer de erfaringer og evt. håndtering af evt. beslutning om at indføre røgfri børne- og idrætsmiljøer, inden der evt. iværksættes alkoholfrie børne- og ungdomsmiljøer.

Økonomiske konsekvenser

Hvis der skal indføres røgfri børne- og idrætslegemiljøer vil det medføre merudgifter til skiltning og evt. rygeområder og afskærmninger. På fritids- og idrætsområdet er der diverse indendørs- og udendørsanlæg, samt kulturhuse og forsamlingshuse, såfremt disse skal medtages. Derudover er der selvejende institutioner samt klubhuse. Der er mellem 40 og 60 legepladser i Furesø Kommune, afhængig af om fx skaterbaner og lign. anlæg tælles med. Forvaltningen vurderer, at der skal afsættes mellem ca. 600.000 kr. til skiltning ved legepladser, kultur-, idræts- og fritidsanlæg i Furesø Kommune. Evt. indkøb af standere er ikke med i beregningen.

Etablering af skiltning og rygeområder skal enten politisk prioriteres i anlægsprogrammet og finansieres inden for den eksisterende ramme eller ved nye midler med budget 2022. I forlængelse af drøftelsen i de relevante udvalg og inden endelig beslutning i Byrådet, vil forvaltningen udarbejde et oplæg til implementering og finansiering af udgifterne hertil.

Borgerinddragelse

Der vil skulle være forudgående borgerinddragelse af foreninger og brugere af bl.a. fritids- og idrætsanlæg.

Lovgrundlag

Sundhedsloven.

Det videre forløb

Sagen videresendes efter behandling i Udvalg for sociale forhold, sundhed og et godt seniorliv til Udvalg for kultur, fritid og idræt, Udvalg for skole og ungdomsuddannelse og til Udvalg for natur, miljø og grøn omstilling med henblik på at sende udvalgenes samlede anbefalinger videre til endelig drøftelse og godkendelse i Byrådet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at udvalget overfor Udvalg for kultur, fritid og idræt, Udvalg for skole og ungdomsuddannelse og til Udvalg for natur, miljø og grøn anbefaler, at:

- Status på handleplan *for spor1 Børn og Unges fysiske, psykiske og sociale sundhed* tages til efterretning.
- Indførelse af røgfri kommunale legepladser godkendes.
- Indførelse af røgfri kommunale idræts- og fritidsfaciliteter godkendes.

Beslutning i Udvalg for sociale forhold, sundhed og et godt seniorliv den 02-11-2020

Ad 1) Udvalget tog status på handleplan om handleplan *for spor1 Børn og Unges fysiske, psykiske og sociale sundhed* til efterretning. For så vidt angår forebyggelse af tidlig alkoholdebut, anbefalede udvalget, at behov for yderligere indsatser, herunder indførelse af alkoholfrie børnemiljøer, drøftes med samrådene for skole og dagtilbud samt forældrebestyrelser.

Ad2 og 3) Udvalget godkendte oplæg til indførelse af røgfri kommunale legepladser samt idræts- og fritidsfaciliteter med bemærkning om, at udvalget gerne ser det implementeret snarest muligt, evt. uden skiltning til en start. Udvalget bemærkede i øvrigt, at de gerne ser, at der indføres røgfrie miljøer på alle kommunens områder på sigt. Samtidig anbefalede udvalget, at der indgås dialog med boligforeninger mv. om at indføre røgfrie boligområder.

Supplerende sagsfremstilling

På baggrund af drøftelserne i USS har forvaltningen nærmere afdækket de vigtigste udendørsanlæg/matrikler, hvor unge leger og dyrker sport. Prisen for skiltning på disse matrikler er ca. 120.000 kr. Vedlagt bilag med oversigt over matrikler og udgifter til skiltning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at

- status på handleplan for spor1 Børn og Unges fysiske, psykiske og sociale sundhed tages til efterretning
- indførelse af røgfri kommunale legepladser godkendes
- indførelse af røgfri kommunale idræts- og fritidsfaciliteter godkendes.

Beslutning i Udvalg for kultur, fritid og idræt den 01-12-2020

Tine Hessner (B) stillede to ændringsforslag:

- 1) I relation til idræts- og fritidsfaciliteter skal problemets omfang klarlægges, og foreninger samt Folkeoplysningsudvalg inddrages i denne afklaring, inden der gøres yderligere.
- 2) I forbindelse med indførelse af røgfrie kommunale legepladser skal legepladsen på Værløse Bymidte friholdes.

Et enigt udvalg stemte for ændringsforslag nummer 1.

Tine Hessner (B) og Gustav Juul (V) stemte for ændringsforslag nr. 2. Det øvrige udvalg stemte imod, hvormed ændringsforslaget faldt.

For det oprindelige forslag om indførelse af røgfrie kommunale legepladser stemte

For: Muhammed Bektas (A), Niels Bjerre Degn (A), Gustav Juul (V) og Cecilia Zade Iseni (C)

Undlod at stemme: Tine Hessner (B)

Beslutning i Udvalg for skole og ungdomsuddannelse den 02-12-2020

Jesper Larsen (V) stillede ændringsforslag om, at indførelse af røgfri kommunale legepladser anbefales på skoleområdet.

For stemte 2: Jesper Larsen (V) og Tine Hessner (B)

Imod stemte 4: Henrik Poulsen (A), Bettina Ugelvig Møller (A), Muhammed Bektas (A)

Undlod 1: Berit Torm (V) og Cecilia Zade Iseni (C).

Ændringsforslaget bortfaldt.

1. Taget til efterretning.
2. Anbefales

For: Henrik Poulsen (A), Bettina Ugelvig Møller (A), Muhammed Bektas (A), Berit Torm (V) Jesper Larsen (V) og Cecilia Zade Iseni (C).

Imod: Tine Hessner (B) stemmer imod, idet det principielt ikke er Udvalg for skole og ungdomsuddannelses ansvar at tage stilling til legepladser i bymidter.

3. Udvalget tilslutter sig Udvalg for kultur, fritid og idræts anbefaling om, at i relation til idræts- og fritidsfaciliteter skal problemets omfang klarlægges, og foreninger samt Folkeoplysningsudvalg inddrages i denne afklaring, inden der gøres yderligere.

Beslutning i Udvalg for natur, miljø og grøn omstilling den 03-12-2020

Venstre stillede to ændringsforslag:

- 1) I relation til idræts- og fritidsfaciliteter skal problemets omfang klarlægges, og foreninger samt Folkeoplysningsudvalg inddrages i denne afklaring, inden der gøres yderligere.
- 2) I forbindelse med indførelse af røgfrie kommunale legepladser skal legepladsen på Værløse Bymidte friholdes.

Et enigt udvalg stemte for forslag 1.

Venstre stemte for forslag 2. Et flertal bestående af Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Enhedslisten stemte imod forslag 2, og ændringsforslaget faldt.

Alle i udvalget tiltrådte indstillingen om røgfrie kommunale legepladser. Udvalget anbefalede, at evt. udgifter til skiltning finansieres af kontoen til uforudsete udgifter.

Beslutning i Økonomiudvalget den 09-12-2020

I lyset af bemærkninger fra henholdsvis Udvalg for sociale forhold, sundhed og et godt seniorliv, Udvalg for kultur, fritid og idræt, Udvalg for skole og ungdomsuddannelse og Udvalg for natur, miljø og grøn omstilling er der i Økonomiudvalget en generel opbakning til initiativer, der kan reducere rygning blandt børn og unge, herunder at begrænse rygning i og omkring kommunale udendørs miljøer, hvor der færdes børn. På den baggrund anbefaler Økonomiudvalget:

- At der fremover ikke ryges på kommunale legepladser. Og at der opfordres til dette gennem opsætning af skilte.
- At drøfte med Furesø Idrætsråd og Folkeoplysningsudvalg om hvordan vi fremmer, røgfrie kommunale idræts- og fritidsfaciliteter. Dialogen gennemføres i 1. kvartal 2021.
- At forvaltningen indleder dialog med boligforeninger mv. om røgfrie legepladser

For indstillingen stemte 6: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative og Enhedslisten

Imod stemte: 0

Undlod at stemme: 1: Radikale Venstre.

Beslutning i Byrådet den 16-12-2020

For prik 1 stemte 18: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, Enhedslisten og Dansk Folkeparti.

Undlod 2: Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Tine Hessner (B) foreslog:

Prik 2 formuleres: ”At drøfte med Furesø Idrætsråd og Folkeoplysningsudvalget, hvordan de forholder sig til røgfrie kommunale idræts- og fritidsfaciliteter før der gøres yderligere.”

For stemte 2: Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Imod stemte 18: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, Enhedslisten og Dansk Folkeparti.

For den oprindelige formulering af prik 2 stemte 18: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, Enhedslisten og Dansk Folkeparti.

Imod stemte 2: Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Radikale Venstre og Liberal Alliance stemmer imod, idet Furesømodellen skal respekteres, og Furesø Idrætsråd og Folkeoplysningsudvalget dermed skal have indflydelse på selve beslutningen.

For prik 3 stemte 18: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, Enhedslisten og Dansk Folkeparti.

Imod stemte 2: Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Radikale Venstre og Liberal Alliance stemmer imod, idet det ikke kan forudtages at boligforeningerne ønsker dette.

For økonomiudvalgets samlede indstilling stemmer 18: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, Enhedslisten og Dansk Folkeparti

Imod stemte 2: Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Radikale Venstre og Liberal Alliance stemmer imod, idet sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst i forhold til om indsatserne har virkning på de konkrete lokationer samt af Furesømodellen ikke respekteres.

Afbud:

Lene

Lene

Lene

Lene

Bilag:

1 - 2393995	Åben	Bilag 1. Handleplan for forebyggelse af tidlig alkoholdebut og ruskultur blandt unge 2019	(124576/20)	(H)
2 - 2426376	Åben	røgfri fremtid skilte beregning final.docx	(142808/20)	(H)